

Knjiga proroka Miheja

¹ Ovo je Gospodnja reč koja je došla Miheju Morašćaninu, viđenje za Samariju i Jerusalim u vreme Jotama, Ahaza i Jezekije, careva Jude.

² Čujte, o, narodi svi!

Poslušaj, zemljo, svi vi što je ispunjavate!
Neka Gospod Bog protiv vas svedok bude,
Gospod iz hrama svetosti svoje.

Sud nad Samarijom i Jerusalimom

³ Jer, gle, izlazi Gospod iz svog mesta,
sići će da gazi visine zemaljske.

⁴ Pod njim će se topiti planine,
raspušknuće se doline
kao vosak pred ognjem,
biće kao kada voda niz strminu teče.

⁵ Sve je to zbog Jakovljevog prestupa
i zbog greha kuće izrailjske.

A koji je Jakovljev prestup?

Zar to nije Samarija?

I koje su uzvišice Judine?

Zar to nije Jerusalim?

⁶ „Samariju ču da pretvorim u hrpu kamenja
nasred ledine,
u polje za zasad vinograda.

Kamenje ču njeni da izručim u dolinu,
ogoliču njene temelje.

⁷ Biće satrveni svi njeni kipovi
i u vatri izgoreće svi njeni dobici.
Uništiću sve njene idole

jer ih je nakupila od dobiti bludničke,
pa će opet biti bludnička dobit.“

Plać i žaljenje

⁸ Žaliću ja zbog ovog, vapiću,
ićiću bos i go.

Zavijaću naricaljku kao šakal
i kliktaću kao ženka noja.

⁹ Jer nema leka za njenu ranu
koja dođe sve do Jude,
raširi se sve do vrata mog naroda u Jerusal-
imu.

¹⁰ Ne javljajte Gatu,
ne jecajte, ne plačite.
U Vet-Afri u prašini valjavajte se.

¹¹ Beži, stanovnica safirska,
gola i osramoćena.

Neće izaći stanovnica sananska
jer zbog naricaljke Vet-Ezela
tamo nećete zaklon naći.

¹² Dobro čeka zabrinuta stanovnica marotska,
jer je sišlo od Gospoda zlo na vrata Jerusalima.

¹³ U bojna kola upregni konje,
stanovnice Lahisa,
jer si početak greha čerko sionska.
U tebi su se našli prestupi Izrailja.

¹⁴ Zato ćeš dati darove Moreset-Gatu,
a kuće ahzivske izneveriće careve Izrailja.

¹⁵ Ipak ćeš ti dovesti osvajača,
stanovnice mariska,
a do Odolama ćeš doći slava Izrailja.

¹⁶ Oćelavi i kosu ošišaj
za decom svojom milom.
Raširi čelu svoju kao lešinar,

jer će od tebe otići u izgnanstvo.

2

Ljudski planovi i Božiji planovi

¹ Jao onima koji zlo spremaju,
koji kuju nepravdu na posteljama svojim!
Kad osvane, onda to i čine,
jer je sila u ruci njihovoj.

² Zaželete njive - otimaju ih;
i kuće - oduzimaju ih.
Oni tlače čoveka i dom njegov,
čoveka i njegovo nasledstvo.

³ Zato ovako kaže Gospod:
„Evo, rodu ovom spremam zlo.
Iz njega nećete svoje vratove izvući
i nećete nadmeno ići,
jer će doći vreme zla.

⁴ Toga će dana o vama s podsmehom pričati,
naricaće naricaljku:
„Zbilo se - reći će. Satrveni smo sasvim.
Menjao je deo naroda moga.
Kako ga je otrgnuo od mene!
Naša je polja dao otpadnicima.““

⁵ Zato nećeš imati nikoga ko bi ti žrebom
merio užetom zemlju u zboru Gospodnjem.

Lažni proroci

⁶ „Ne penite proroštвima“ - prorokuju oni -
„Ne prorokujte o tim stvarima!
Neće se na nas obrušiti.“
⁷ Kažeš li ti, o, dome Jakovljev:
„Je li Duh Gospodnji nestrpljiv?
To li su njegova dela?“

„Ne čine li moje reči dobro
onome koji ispravno živi?

⁸ Koliko juče moj se narod podigao
kao neprijatelj.

Skidate sa haljine plašt
onima koji spokojno prolaze,
kao oni koji se iz bitke vraćaju.

⁹ Žene mog naroda terate
iz njihovih voljenih kuća,
od njihove dece slavu moju
doveka uzimate.

¹⁰ Ustanite i idite
jer ovo nije mesto počinka.

Zato što je nečisto,
biće razoren i biće to strahovito razaranje.

¹¹ Ako čovek lažov, što ide niz vetar, slaže –
prorokovaču ti o vinu i žestokom piću –
taj će biti prorok ovom narodu.

Obećanje izbavljenja

¹² Zaista, okupiću, Jakove, sve vas.
Zaista, zajedno će okupiti ostatak Izrailjev.

Učiniću ih poput ovaca u toru,
poput stada posred paše njegove,
da od ljudi bude larma.

¹³ Pred njima će ići onaj što prodire,
pa će i oni prodrti, proći kroz vrata i izaći kroz
njih.

Njihov će car ići pred njima
i Gospod na njihovom čelu.“

3

Prekor vođama i prorocima

¹ Zato sam rekao:
„Čujte, o, Jakova glavari
i vojvode doma Izrailjevog!
Nije li na vama da znate šta je pravda?
² A vi mrzite dobro i volite zlo!
Kožu sa njih gulite
i meso sa njihovih kostiju.
³ Jedete meso mog naroda
i kožu sa njih derete;
lomite im kosti na komade;
kasapite ih kao za lonac,
kao meso usred tiganja.“

⁴ Tada će oni Gospodu da zavape,
a on im se odazvati neće.
Sakriće od njih lice svoje u ono vreme,
jer su počinili zlodela.
⁵ „Ovako kaže Gospod
protiv proroka koji zavode moj narod,
koji grizu zubima i objavljuju mir,
a rat najavljuju onome
ko im u usta ništa ne stavlja.

⁶ Zato će vam noć pasti bez viđenja
i tama će vas obaviti bez gatanja;
sunce će nad prorocima zaći
i biće onog dana mrak nad njima.

⁷ I posramiće se videoci,
i zastideće se gatari.
Zatvorice usta svoja svi do jednog
jer nema Božijeg odgovora.“

⁸ A ja sam pun snage Gospodnjeg Duha,
pravde i sile,
da objavim Jakovu prestup njegov

i Izrailju njegov greh.

9 Čujte, o, glavari Jakovljevog doma
i vojvode doma Izrailjevog,
vi što se gadite na pravdu
i izvrćete sve što je pravo;

10 koji krvlju Sion gradite
i Jerusalim nepravdom.

11 Njegovi glavari za mito sude,
za platu sveštenici njegovi uče.
Proroci gataju za srebro,
a na Gospoda se pozivaju govoreći:
„Nije li Gospod među nama?
Neće nas zlo zadesiti!“

12 Zato će zbog vas
preoran biti Sion,
Jerusalim u ruševine pretvoren,
a brdo ovog Doma u zaraslu šumu.

4

Gora Gospodnja

1 Dogodiće se u poslednje dane
i gora Doma Gospodnjeg
biće postavljena vrh gora,
i uzvišena iznad bregova.

Puci prema njoj će se sticati.

2 Mnogi narodi će hodati i govoriti:
„Hajde, popnimo se na goru Gospodnju
i u Dom Boga Jakovljeva,
te da nas on nauči putevima svojim,
i da mi hodamo stazama njegovim.“
Jer će poučenje izaći sa Siona,
i reč Gospodnja iz Jerusalima.

³ Pa će on biti sudija među mnogim narodima,
i on će biti merodavan za narode moćne i
daleke;
te će oni mačeve prekovati u raonike,
a koplja u srpove.

Neće više narod protiv naroda podizati mačeve,
niti će se više učiti ratovanju.

⁴ Svako će da prebiva pod svojom lozom
i pod svojom smokvom,
a neće biti nikog da ih plaši,
jer su tako kazala usta Gospoda nad vojskama.

⁵ Jer svi će narodi hoditi,
svako u ime svoga boga,
a mi ćemo hoditi u ime Gospoda,
našeg Boga u veke vekova.

Naum Gospodnji

⁶ „Toga dana – govori Gospod –
okupiću hrome,
sabraću proterane
kojima sam naudio.

⁷ Od hromih ču načiniti ostatak
i od proteranih narod moćan.
I Gospod će nad njima da vlada
na gori Sion od sad pa doveka.

⁸ A ti, o, kulo stada,
uporište čerke sionske,
tebi će doći i stići ti vlast,
pređašnje carstvo čerke Jerusalima.“

⁹ Zašto sada tako jako vičeš?
Zar u tebi nema cara?
Jesu li ti propali savetnici

pa te je obuzeo bol kao porodilju?

¹⁰ Savij se i napni, o, čerko sionska,
kao porodilja,
jer ćeš sada izaći iz grada
i živećeš na polju.

Otići ćeš u Vavilon
i tamo će te izbaviti,
tamo će te otkupiti Gospod
iz ruku tvojih neprijatelja.

¹¹ A sada su se protiv tebe
okupili narodi mnogi,
koji govore: „Oskrnavimo je!
I nek nam se oči naslađuju Sionom.“

¹² Ali oni ne znaju naume Gospodnje
i njegove odluke ne shvataju,
jer on ih sakuplja ko snoplje po gumnu.

¹³ „Ustani i vrši, o, čerko sionska!
Načiniću ti gvozdeni rog
i bronzana kopita
da smrviš narode mnoge.“
Gospodu ćeš da posvetiš njihovu otimačinu,
i njihovo blago Gospodu sve zemlje.

5

Obećani Vladar iz Vitlejema

¹ A sada se u čete saberi, o, ti, čerko čete!
Opsadu je protiv nas digao,
palicom udaraju po obrazu
sudiju Izrailija.

² „A ti, Vitlejeme Efrato,
premda si malen među hiljadama Jude,

iz tebe će mi izaći Vladar Izrailja,
a poreklo mu je od davnina,
od večnosti.“

³ Zato će ih predati
dok ne bude vreme da rodi ona što će da rodi,
a ostatak braće njegove će se vratiti
deci Izrailja.

⁴ I on će stajati i napasaće ih
u sili Gospodnjoj
i u slavi imena Gospoda, Boga svoga.
A oni će da počivaju, jer će se on tada veličati
do krajeva gde zemlja prestaje.

⁵ On će biti taj mir,
kad Asirac dođe u našu zemlju
i stupi u dvorove naše.
A mi ćemo ustati protiv njega
sa sedam pastira i osam narodnih knezova.

⁶ Oni će mačem potući zemlju asirsku
i zemlju Nevrodotu na vratima njegovim;
a on će da nas izbavi od Asirca
koji će doći u našu zemlju
i zgaziće među našu.

⁷ Jakovljev ostatak će biti među mnogim narodima
kao rosa Gospodnja,
kao sitna kiša po travi
što za čoveka ne mari
i ne čeka nikoga od ljudi.

⁸ Jakovljev ostatak će biti među mnogim narodima,
usred mnoštva ljudi

kao lav među šumskim zverima;
 kao lavić među stadima ovaca.
 A prođe li, satrće i rastrgnuti,
 a nikoga da izbavi.

⁹ Nek se digne ruka tvoja na neprijatelje tvoje!
 Neka se istrebe svi dušmani tvoji!

¹⁰ „I toga ču dana – govori Gospod –
 da potamanim tvoje konje iz tvoje sredine
 i izlomim tvoja bojna kola!

¹¹ Gradove tvoje zemlje ču da srušim
 i sva utvrđenja tvoja ču da razorim.

¹² Istrebiću vračanje ruku tvojih
 i ostaćeš bez gataru!

¹³ Izlomiću tvoje kipove
 i svete stubove u tvojoj sredini,
 pa se više nećeš klanjati
 svojoj rukotvorini.

¹⁴ Izvaliću Ašstartine stupove iz tvoje sredine
 i tvoje ču gradove da porušim.

¹⁵ U gnevnu i jarosti ču se osvetiti
 ovim neposlušnim narodima.“

6

Gospodnja parnica protiv Izrailja

¹ Čujte sada šta govori Gospod:
 „Ustani, sa gorama se parniči.
 Glas tvoj neka čuju brda.

² O, brda i čvrsti temelji zemljini,
 čujte Gospodnji slučaj!
 Jer, Gospod se sudi sa svojim narodom
 i sa Izrailjem se spori.

3 Šta sam ti uradio, narode moj?

Čime sam ti dojadio, odgovori mi?

4 Pa ja sam te izveo iz egipatske zemlje,
iz kuće ropstva sam te otkupio
i pred tobom poslao Mojsija,
Arona i Mariju.

5 Seti se, molim te, narode moj,
šta je naumio moavski car Valak
i šta mu je govorio Valam, sin Veorov,
šta se zbilo od Sitima do Galgala,
da biste shvatili Gospodnju pravednost.“

6 Kako ču Gospodu da pristupim,
savijen ničice pred uzvišenim Bogom?

Da mu pristupim sa svespalnicama
i teladima od godinu dana?

7 Hoće li Gospod biti zadovoljan sa hiljadama
ovnova,
sa desetinom hiljada potoka ulja?

Da li da prvenca dam za svoje prestupe,
plod utrobe svoje za greh duše moje?

8 Objavio ti je Gospod, o, čoveče, šta je dobro
i šta traži od tebe:
samo da činiš pravdu, voliš milosrđe
i pokorno hodaš sa svojim Bogom.

Krivica i kazna Izrailja

9 Glas Gospodnji viče gradu
i ko je mudar bojaće se imena tvoga.

„Slušajte žezlo moći i onoga ko ga je ovlastio!*

* **6:9** Ovaj deo stiha može i ovako da se prevede: *Slušaj, pleme Judino! Ko je onaj što ga je ustanovio (grad)?*

- 10** Ima li u kući nepoštenog još uvek nepoštenog blaga
i proklete nepoštene mere?
- 11** Zar ču da budem čist sa nepoštenim terazijama i sa torbom netačnih tegova?
- 12** Jer su njihovi bogataši puni nasilja, njegovi stanovnici govore prevaru, lažljiv im je jezik u ustima.
- 13** I još ču te razboleti udarajući te, zbog greha ču te pustošiti.
- 14** Ješćeš, a sit nećeš biti.
Bićeš prazan u nutrini svojoj.
Sklanjaćeš, a nećeš osigurati.
A ja ču mač poslati na ono što si osigurao.
- 15** Sejaćeš, ali nećeš žeti, gazićeš masline i grožđe, ali se uljem nećeš mazati i vino nećeš piti.
- 16** Držiš Amrijeve uredbe i sva dela Ahavovog doma.
Ideš po njihovim savetima i zato sam te predao razaranju, a tvoj živalj će podneti ruglo i pogrdu mog naroda.“

7*Nesreća Izrailja*

- 1** Jadan li sam!
Ja sam kao oni koji beru letnje voće i pabirče grožđe,
a nema grozdova za jelo, i nema ranih smokava za kojima mi duša žudi.
- 2** Nestalo je vernika iz zemlje

- i pravednika među ljudima nema.
 Svako vreba krv da lije,
     svako mrežom lovi brata svoga.
- ³ Rukama su vešti u zlu.
     Glavar zahteva, sudija mito traži,
     velikaš kazuje svoje prohteve
         i zajedno spletkare.
- ⁴ Njihov je najbolji čovek poput trna,
     a pravednik gori od trnovog žbuna.
 Stiže ti tvoja kazna,
     dan što ti je najavljen,
     i sada će nastati njihova pometnja.
- ⁵ Drugu ne veruj
     i u prijatelja se ne pouzdaj.
 Usta svoja ne otvaraj
     ni pred onom u naručju svome.
- ⁶ Sin prezire oca,
     ćerka se diže na majku svoju
     i snaha na svekrvu svoju.
 Čoveku će njegovi ukućani postati neprijatelji.
- ⁷ A ja Gospoda iščekujem,
     čekam Boga mog spasenja!
     Uslišiće mene Bog moj!
- Izrailj će se uzdignuti*
- ⁸ Ne raduj se nada mnom, o, neprijateljice moja!
     Jer, ako sam i pao, ustaću;
     ako i u tami sedim,
         Gospod mi je svetlost!
- ⁹ Gospodnju ču jarost da podnosim –
     jer sam mu zgrešio –
     dok moj slučaj ne odbrani

i parnicu moju pravedno ne reši.
 Izvešće me on na svetlost
     i ja će gledati pravednost njegovu.
¹⁰ Videće to moja neprijateljica
     i sramota će pokriti onu što me pita:
 „Gde je Gospod, tvoj Bog?“
     A ja će posmatrati,
     jer će tada postati blato po drumu gaženo.

¹¹ To je dan gradnje tvojih zidova,
     toga dana će se tvoja međa proširiti.
¹² Toga će ti dana dolaziti
     od Asirije do gradova Egipta;
 i od Egipta do reke *Eufrat*;
     od mora do mora
     i od gore do gore.
¹³ I zemlja će se pretvoriti u pustoš
     zbog njenih stanovnika,
     zbog ploda dela njihovih.

Molitva i slavopoj

¹⁴ Palicom svojom napasaj svoj narod,
     stado svog nasledstva
 što prebiva sâmo u čestaru,
     usred voćnjaka.
 Napasaj ih po Vâsanu i Galadu
     kao u starim vremenima.

¹⁵ „Kao u danima tvog izlaska iz egipatske zemlje
     pokazaću vam čudesa.“
¹⁶ Narodi će gledati
     i zastideće se sve svoje snage.
 Zatvoriće usta svoja

i uši će im zagluyeti.

17 Lizaće prašinu poput zmije,
poput gmizavaca zemaljskih trešće se puzeći
iz svojih utvrda.

Zbog Gospoda, našeg Boga,
prestravljeni biće
i plašiće te se.

18 Ko je Bog tebi nalik,
što krivice prašta
i prelazi preko greha ostatka svog nasledstva?

Ne srdi se doveka
već uživa u milosti.

19 Opet će se smilovati na nas
i zgaziti naše krivice.
Da, ti ćeš baciti u dubine mora sve grehe
njihove.

20 Pokazaćeš istinu Jakovu
i milost Avrahamu
kako si se od davnina
zakleo našim ocima.

**Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava
The Holy Bible in the Serbian language, Latin script:
Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava**

copyright © 2005 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ovo Sveti pismo ili „Delo“ je dostupna pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA). Da biste videli ovu licencu, posetite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> ili pošaljite pismo na adresu: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SAD.

“Biblica” je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc. Svaki put kada koristite žig Biblica®, morate da imate pisano dozvolu od Biblica, Inc. Imate dozvolu da kopirate i distribuirate ovo delo, sve dok ga ne menjate i zadržavate naslov kakav jeste, koji uključuje zaštićeni znak „Biblica®“. Promena ili prevođenje ovog dela će stvoriti izvedeno delo, koje će zahtevati da uklonite zaštićeni znak Biblica®. Kada objavite ovo izvedeno delo, morate da navedete koje ste promene napravili tamo gde ljudi mogu da ih vide, na primer na internet stranici. Takođe, morate da pokažete odakle je originalno delo: „Originalno delo Biblica, Inc. je besplatno dostupno na www.biblica.com fi <https://open.bible>.“

Bez obzira da li koristite ovo delo bez promena ili napravite izvedeno delo, izjava o autorskim pravima mora da bude navedena na naslovnoj strani ili strani o autorskim pravima dela/proizvednog dela na sledeći način:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Takođe, morate da ponudite svoj izvedeni rad koristeći istu licencu (CC BY-SA) i pravila.

Ukoliko želite da obavestite Biblicu, Inc. u vezi sa vašim prevodom ovog dela, molimo vas da nas kontaktirate na <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

b57e665f-db1e-586a-8f9f-488f99e19ac3